

Izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda št. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnistvo:
Celje
Strossmayerjeva ulica 1
pritličje.
Rokopisov ne vračamo.
Oglasi po tarifu.
Telefon int. št. 65.

Nekaj misli k oblastnemu proračunu za l. 1929.

V Mariboru, 11. septembra.

Čital sem daries slučajno v uradnem listu mariborske oblasti (gosp. čl. misli »Slovenca«, op. ur.), da je naš oblastni odbor že pripravil in predložil oblastni proračun za l. 1929. Nadalje se poroča, da hoče klerikalni poslanski klub pregledati enkrat ta mesec proračun, ki bi se potem predložil oblastni skupščini samo še radi formalnega odobrenja. Pri tem mi je padlo v glavo, ali nima finančna skupščina tudi nekega finančnega odseka? Zakaj se ne skliče ta odsek pravočasno, da lahko temeljito preštudira proračun in informira pravočasno tudi javnost? Kajti tako postopanje, da bi kakšni mladi duhovni gospodje po svoje sestavili proračun in ga potem dali kar na komando izglasovati od svoje slepe pokorne večine, je vendar nezasišano, zlasti še, ker stoji proračun mariborske oblasti glede svoje višine na 3. mestu v državi.

Morda ne bode škodilo, ako zapišem za enkrat na kovček nekaj misli, ki so se mi pojavile še nadalje ob čitanju gori citiranih poročil. Prvo, kar bode morala dovolj močna delegacija KDK zahtevati, je obračun za leto 1927 in po možnosti za l. 1928, ako bi se proračunska razprava zavlekla v l. 1929. Ker imajo pri oblastnem odboru nastavljenih toliko ljudi, in še bojda zelo zmognih, potem gotovo obračun ne bode delal nikakih težav. Osobito nas bodo zanimali natančni podatki o izdatkih za takozvano oblastno palačo in njeno pohištvo, nadalje osebni izdatki, razne podpore in podobno. Dokler ne bode tu vse potrebne jasnosti, se ne sme naša delegacija niti spuščati v kako obravnavo o proračunu za l. 1929, ker nikakor ne moremo in nečemo dopustiti, da bi se nas skublo sedaj še v Mariboru na račun kakršnekoli partizanske korupcije in najsi bo še tako skrbno prikrita. Če slavni oblastni odbor deli občinam tako lepe nauke o letnih obračunih v občinah, gotovo ne bode hotel sam zaostati! Glede objektivnosti in satančnosti! To kardinalno zahtevo bodo morali staviti naši poslanci toliko bolj, ker ima oblastni

odbor po § 3 proračunske uredbe pravico porabiti eventualne preseške v dohodkih v tekočem proračunskem letu. Potrebno je sicer za to dovoljenje finančnega odseka — toda kaj ni mogoče v naši klerikalni satrapiji?

Drugo vprašanje, ki bode zahtevalo resen študij in pretres, so kar bliskoma naraščajoči osebni izdatki. Tu bode potrebna pravočasno remediura, da ne bode prepozno in da ne bode celo kakih nepotrebnih uradniških žrtev. Sedaj se pri tem oblastnem odboru nastavlja in nastavlja, delajo se načrti, začenjajo »akcije«, po moji sodbi vse v prvi vrsti za to, da dobivajo vsi duhovni in pobožni posvetni gospodje službo za službo. Ako bi to plačali klerikalni volilci sami — kaj bi bilo! Tako pa plačuje in nosi skoraj vse oblastne podlake meščanstvo, ki pač po večini ni klerikalno, temveč je celo tako bedasto, da voli svoje eklatantne gospodarske sovražnike in izvanredno škodljive, odn. pravilnejše proračuna pa nekaj besed o drugi priliki.

Em. Lilek:

Proslava petdesetletnice največje nemške univerze, Humboldtove akademije v Berlinu.

Leta 1878 so osnovali v Berlinu »univerzo naroda« (Volksuniversität), da na njej nasitijo prosvetni glad vsacega, ki ni imel v svoji mladosti priložnosti za učenje in pridobitev onega znanja, ki je potrebno za razumevanje duševnega in tehniškega napredka svojega časa. Osnovalec jo je veliki narodni prosvetitelj in sociolog dr. Maks Hirsch. Ime so ji dali »Humboldt-Hochschule« po velikima zastopnikoma humanizma in naravo-

nih, dramatsko napetih štirih dejanjih se odigravajo pred nami zakonske scene, ki se rodijo iz obojestranske trmoglavosti obeh mladih zakoncev. In se zgodi kot vedno: edini izhod iz tega »pekla« je ločitev, za kojoj je napravil načrt prebrisani, a simpatični hišni prijatelj, sodni svetnik Blom. Tik pred ločitvijo pa se vmeša v mučno zadevo demimondka Vera Verena in z ločitvijo zopet ni nič. Zopet nova nesoglasja, nove razprtije — ad infinitum. V komediji nastopa še vehementna in groteskna dojilja Krescencija, ki nas s svojim neprestanim sovraštvom do moških naravnost ustrahuje; v zadnjem dejanju nas tudi presenetli zanimiv tip pozabljive služkinje Toni.

Naj še omenimo, da je to najnovejšo Fuldovo veseligr (ki je — mimo grede omenjeno — zelo poučna za marsikatero zakonsko dvojico) vzel pred tremi leti dunajski »Burgeteater« v svoj repertoarni načrt. Kritika je delo, ki seveda ne rešuje »gigantskih« problemov, sprejela simpatično in občinstvo je napolnilo hišo preko obdesetkrat! Nudi mariborska, dobro in vestno naštudirana vprizoritev »Ognjenika« je žela priznanje i pri kritiki i pri občinstvu.

Za vključek še to: Mariborske gledališče je z rednim gostovanjem nameravalo otvoriti gledališko sezono v Celju z Zolovo psihološko dramo »Therese Raquin«, a je moralo to predstavo zaradi boleznih začasno preložiti. Prepričani pa smo, da bo celjsko občinstvo z izredno zabavnim, duhovitim in efektnim »Ognjenikom« povsem zadovoljno.

slovja, Wilhelmu (1767—1835) in Aleksandru Humboldt (1769—1869). Ta ljudska univerza je štela v šolskem letu 1920/21 čez 46.000 slušateljev iz vseh slojev berlinske prebivalstva, posebnih na velikega številcev, državnih in privatnih uradnikov, žen in deklet. A kako je pri nas z obiskovanjem ljudskih vseučilišč?

Ta berlinska narodna visoka šola je slavila 7. in 8. oktobra, ko smo mi v naši državi proslavljali desetletnico zmage orožja, petdesetletnico duševnega napredka nemškega naroda s svečanim predavanjem: »Die Humboldt-Hochschule und ihre soziale Bedeutung« in z aktuelnim predavanjem: »Die Grundprobleme der Gegenwart«. Mi gledamo v preteklost, Nemci pa na sedanost in bodočnost!

V tiskanem seznamu predavanj v šolskem letu 1928/1929 najdemo poleg rednih predavanj iz vseh humanističnih in izvanrednih strok tudi posebna, izvanredna predavanja, od katerih hočem sledeča naštet: »Žive svetovne vere«, prikazane od nemških, turških in indijskih profesorjev; »Etika in higijena spolnega življenja«; »Spolni odgoj«; »Mimika in fiziognomija kot pomožno sredstvo za pridobitev spoznanja človeka«; »Kako se imajo v sodobnem trgovanju obratne stranke pridobivati in kako posluževati«. V učni program so tudi uvrščena poučna potovanja. Med njimi najdemo potovanje skozi Sicilijo, k najimenterjšim umetnikom Italije, izlet v Dolomite, v rajnsko pokrajino in v Pariz (W. I. 7./X.) — ali nobenega potovanja v našo državo, v našo Dalmacijo, ki je bogata na prirodnih lepota in umetniških starinah, na pr. Split z Dicklecijanovo palačo, in bogatim muzejem starin, ki ga je uredil znani arheolog Bulić.

Naši političarji, posebno srbski, se tako radi laskajo Nemcem, posebno Nemcem v rajhu, in so celo pripravljene privoliti v vsake kompetencije, čeravno velja v realni politiki načelo: do ut des. Kje pa so uspehi njihove prijateljske ponudbe (»Anbiederung«), če Berlin pošlje svoje kulturne delavce rajši v Pariz, čeravno si stojita Berlin in Pariz zaradi francoske okupacije rajnske pokrajine (Rheinland) v nasprotju? Zakaj potuje berlinska Humboldtova univerza raje v Italijo, četudi so si Italijani in Nemci radi južnega Tirola v političnem nasprotju? Kje je razlog temu obnašanju Berlina proti naši državi, proti našemu narodu? Kulturni svet nas ne uvažuje, ne poštuje več, ker skoro vsaki dan bere o naših političnih umorih, počenši od zavratnega umora Karadjordja po Milošu I. 1817 do strankarskega umora v Cetinu 7. oktobra t. l.; odvrča se od nas, ker zmiraj sliši o poneverbah pri drž. in priv. blagajnah, o slučajih korupt. ne uprave, o ustavnem in plemenskem prepiru in ker vidi, da smo nesposobni s pametno notranjo in zunanjo politiko postaviti našo državo na tak čvrst temelj, da ne bi bilo potrebno zunanjemu svetu, da nam daje v tem pogledu nasvete in resne opomine! Omenil sem potovalni program Humboldtove narodne univerze kot značilno znamenje za sodbo Berlina o naših notranjih razmerah.

Nj. Vel. kralj Aleksander o položaju v državi.

Listi poročajo, da je dal Nj. Vel. kralj Aleksander jugosl. dopisniku »Daily Telegrapha« intervju, v katerem živo obžaluje dogodke dne 20. junija v Narodni skupščini, vendar in pa želja za čim čvrstejšim narodnim edinstvom prepričala, da bi jeden, dasi težak incident oviralo veliko delo obnove in izgradnje Jugoslavije. Tri jugoslovanska plemena žive sedaj deset let v eni politični rodbini. Vsako je prineslo seboj svoje lastne ideale, svoje tradicije in svoje običaje. Srbi, Hr-

vati in Slovenci se morajo še naučiti, da teh svojih idealov ne stavijo nad zahteve in potrebe celega naroda. Nikogar ne more iznenaditi, da še naš mladi parlament ne pozna vse rutine in da se še mora marsikaj naučiti. Zato bode treba še nekoliko časa, predno pride do atmosfere edinstva in ravnopravnosti za vse. Jugoslovani morajo rešiti še mnogih gospodarskih problemov, na katerih morajo energično delati. V tem smislu je opozoril kralj na to, kako se Južna Srbija naglo dviga in razvija. Jugoslavija želi živeti v miru z vsemi prijatelji in sosedi in želi, da pride doba miru, ki bode prinesla Balkanu novo blagostanje. Kralj je prepričan, da se bodo rešila vsa sporna vprašanja na splošno zadovoljnost.

Izvoz živine v Avstrijo — ubit.

V današnjem »Slovencu« čitamo, da je na večerajšnjem sestanku zaupnikov klerikalne stranke izjavil poslanec dr. Hohnjec, da pomenja politika Kmetsko-demokratske koalicije »izdajstvo« slovenskih interesov! Kako »izdajstvo« je to za naše kmetijstvo (da vzamemo le en primer), kaže sledeč prijazen članek ljubljanskega »Trgovskega lista«:

»Glavni tržišča za izvoz živine in mesnih izdelkov za Slovenijo je nudi la doslej Avstrija. Naš izvoz v Avstrijo je bil sicer za dunajska tržišča postranske važnosti, toda za naše kralje, ki se odkljujejo po svoji kvalitetni živinoreji, je bil ta izvoz izrednega pomena in bi se najbrže tudi uspešno razvijal, da ni prišlo medtem do ukrepov, ki bode mogli povzročiti za nas prav težke posledice. Potom carinskih novel je namreč Avstrija ugodila zahtevam agrarnih krogov in je v občutni meri povišala carino za uvoz živine in živinskih proizvodov. To avtonomno povišanje carin je tvorilo bazo za pogajanja o izpremembi trgovinske pogodbe med Avstrijo in našo državo, ki so se zaključila začetkom julija t. l. na Dunaju. Pri pogajanjih smo bili med drugim tudi primorani koncedirati Avstrijcem povišanje carin za govede od 5 na 10, odnosno 8.50 zlatih kron in samo za teleta je ostala carina neizmenjena. Tudi carina na mesnate prešiče, ki so glavni izvozni predmet Slovenije, se je v zmislu naknadnega sporazuma povišala za 100 odstotkov in bo s tem izvoz v Avstrijo do skrajnosti otežen, če ne popolnoma onemogočen. Isto velja tudi za hladnokrvne konje, ki so se izvražali iz naših krajev, ker toplokrvnih konj Slovenija nima, veliko. Treh koncesij pomenijo popolno izgubo avstrijskega tržišča za izvoz živine iz Slovenije, razen za teleta in težko govedo. Zato se naši živinorejci upravičeno bojijo dneva, ko bo stopil ta sporazum v veljavo. Ker ga je avstrijski parlament že sprejel, je skoro gotovo, da se uveljavljuje še letos. Poleg tega je prav letos položaj glede krmljenja živine zelo neugoden, ker smo imeli zbog suše le malo otave, in samo povprečno količino sena.«

Če bi imeli kmečki zaupniki na večerajšnjem klerikalnem shodu v Celju vsaj nekaj politične in gospodarske nabrazbe, bi ne smel pred njimi g. dr. Hohnjec trditi, da mi »izdajamo« slovenske interese, ker pobijamo tako beogradske, za nas pogubno gospodarsko politiko dr. Koroščeve vlade! Koliko se je pisalo in svarilo one beogradske vladne delegate, ki so dogovarjali novo trgovinsko pogodbo z Avstrijo, koliko se je celo prosilo slovenske klerikalce, naj po dr. Korošču onemogočijo az nas silno škodljive poviške avstrijskih izvoznih carin — vse bob v steno! In povrh se še pripoveduje našim prezaupljivim kmetom, da smo mi izdajalci slovenskih interesov!

Novi nemški »Zeppelin« odplul v Ameriko.

Včeraj jutraj ob 7.50 se je dvignil ogromni novi nemški zrakoplov »Graf Zeppelin« v Friedrichshafenu ob Bo-

Ludvik Fulda:

„Ognjenik“.

(K gostovanju mariborskega gledališča v Celju, v torek, 16. t. m.)

Pisatelj in dramatik Fulda je znana in priznana berlinska literarna kapaciteta. Mož, ki jih ima dames že 67 na plečih, lahko s ponosom in z zadovoljstvom gleda na plodove svojega numornega dela. Napisal je preko 50 gledaliških iger, dalje serijo enodejank, med katerimi je posebno znana enodejanka »Med štirimi očmi«. Velik sloves uživa Fulda kot prevajalec Shakespearija; mojstrsko je prevel 26 njegovih dram in veseloiger. Nemalo zaslug si je pridobil z učinkovitim prevodom Rostandove nesmrtna tragedije »Cyrano de Bergerac«, ki ga je nam poslovenil Župančič. Dalje je vnet prevajalec španskih klasikov: Calderona, Lope, Moreta, Tirsa de Molina itd., itd. Pisatelj, ki si je z obsežnim študijem klasikov pridobil mnogo znanja in avtokritike, je umel svoje znanje s pridom in učinkovitostjo uveljaviti v svojih delih.

* * *

Večina ljudi ima v sebi skrit posevečen prostor, nad vrati tega prostora pa je tablica z napisom: — Za logiko je vstop prepovedan —. Ta Fuldov aforizem bi lahko postavili kot motto njegovih ablastnih in duhovnih veseligr »Ognjenik«, kjer je za poblešno, a sitno ženko Sabino logika španska vas. »Ognjenik« je skrajno nazorna slika modernega zakona, odnosno zakona sedanje dobe. V efekt-

denskem jezeru v zrak, da odpluje v ameriške Zedinjene države. Dasi vreme ni posebno ugodno niti na sühem v Evropi, niti nad Atlantskim oceanom, pa je dr. Eckener, poveljnik tega zrakoplova, kljub temu nastopil polet preko oceana, ker hoče dokazati, da za polete takega zrakoplova ni ravno potrebno najugodnejše vreme. Če pa bi zrakoplov naletel med vožnjo na težke viharje, jih bo skušal obiti. Zatrjuje se, da je dr. Eckener startal že danes tudi radi tega, ker je del ameriških potnikov, ki so udeleženci pri poletu, postal že zelo nestrpen. Razen tega je znano, da so letalci precej praznovorni in ne bi hoteli startati v petek, ali pa v soboto, ki je 13. dan v mesecu. »Graf Zeppelin«, največji zrakoplov na svetu, je najmodernejše opremljen. Razen najnovjših navigacijskih aparatov, ima tudi radio-aparat za sprejemanje slik. Na tem aparatu bo sprejemal vremenske karte, ki jih bodo vsako uro oddajale ameriške in evropske vremenske opazovalnice. Skupno s posadko je v zrakoplovu 60 oseb. Od civilnih gostov sta bila pripuščena samo pruski notranji minister in španski polkovnik Herera, načelnik španske zrakoplovne družbe, ki ima nalogo, da prouči sposobnost Zeppelinovcev, ker jih namerava španska zrakoplovna družba več naročiti. Zrakoplov ima goriva in gorilnega plina za 120 ur. Plinski rezervoar obsega 24 kubičnih metrov. Živeža je za 1000 kg. Zračna ladja ima s seboj 60.000 pisem, skupna obtežnost znaša 40.000 kg, bencola ima 12 tisoč, olja 6000 kilogramov. V Ameriki se vrše velikanske priprave za čim svečanejši sprejem. Na letališču v Lakehurstu je zbranih več sto mornarjev, ki so izvežbani v upravljanju zrakoplovov. Tudi brzojavne in telefonske postaje imajo posebna navodila. Pripravljeno so posebni vlaki za dovažanje občinstva na letališče. Osicirji zrakoplova »Los Angeles« bodo priredili dr. Eckernerju svečan sprejem in banket. Iz Amerike bo poletelo zrakoplovu nasproti več vojaških in civilnih letal, ki ga bodo spremljala do Amerike. Da pa letala ne bi ovirala manevriranja zrakoplova, je izdano povelje, da se mu smejo približati največ na 300 metrov.

Ako bo šlo posreči, mora pripluti danes zvečer »Zeppelin« v Ameriko. Radijo je poročal ponoči, da so ga videli včeraj na južnem Francoskem, plovečega proti Biskajskem zalivu.

Domače vesti.

d Za manifestacijski zbor KDK v Celju v nedeljo, dne 28. oktobra vlada osobito po Savinjski dolini veliko zanimanje. Napoveduje se obisk na okrašenih vozovih. Vse hoče slišati oba predsednika KDK dr. Mačka in Pribičevića.

d Odlikovanje. Šef gradbene sekcije v Celju, g. inž. Ivan Marek je odlikovan z redom sv. Save petega razreda.

d Ljudsko vseučilišče v Celju. 8. t. m. so se otvorila redna predavanja za tekoče poslovno leto. Predsednik vl. svetnik g. E. Lilek se je uvodoma spomnil važnega zgodovinskega dogodka, desetletnice prebitja solunske fronte. Padlim borcem se je zaklicala trikratna slava. G. dr. Winterhalter iz Maribora je predaval o esperantu. Govoril je o velevažnem pomenu tega pomožnega jezika, o njegovem razvoju in v splošnem o esperantskem gibanju, ki procvata od leta do leta bolj in bolj. G. predavatelj je žel za svoja temeljita in poljudna izvajanja mnogo priznanja in vzbudil v navzočih veliko zanimanje za esperantski jezik. Naglašal je, da bodo tri najvažnejše iznajdbe modernega časa — radio, esperanto, avijatika — v bližnji bodočnosti kulturno lice celega sveta temeljito preobrazile. Radio, govoreči film, avijatika, ki bo vse razdalje znižala na minimum, nujno zahtevajo mednarodni, svetoven jezik kakor je baš esperanto. Vse večje radio-oddajne postaje — tudi ljubljanska — že razpošiljajo poročila v esperantskem jeziku, prirejajo esperantske tečaje in predavanja v svojih programih. Velika prednost esperanta v radiju je tudi dejstvo, da se ga razločneje čuje kot žive jezike. Na razstavi »Tisk« v Ljubljani je videti med drugim tudi veliko zbirko novin celega sveta. Te novine so naši grafiki zbirali na ta način, da so stopili v stik z esperant-

skimi organizacijami celega sveta, ki so jim poslali vse novine svojih držav. Esperanto ni namreč samo jezik, temveč tudi organizacija. Vsak organiziran esperantist je dolžan vsakemu drugemu esperantistu izkazati po svojih najboljših močeh svojo moralno in gmotno pomoč. Predavatelj je žel za svoja izvajanja obilno odobravanje. — Drugo predavanje se vrši v pondeljek 15. t. m. ob 20. uri v risalnici deš. mešč. šole. Gdč. Lelija Fermevc, slušateljica Sorbonne, bo govorila o temi »Metodologija za žive jezike« v francoskem jeziku. S pomočjo gramofona bomo slišali pristen francoski govor. Upamo, da bo tudi to drugo predavanje privabilo mnogo poslušalcev, zlasti tistih, ki znajo ali se učijo francoskega jezika.

d Starejše sestro Sokola v Celju bodo telovadile vsak pondeljek in četrtek od tričetrt na pet do tričetrt na šest. Vse dame, ki se zanimajo za telovadbo, prosim, da pridejo takoj k prvi uri. Ne odlašajte in pridite točno!

d Celjske hazenašice v Ptuj. V nedeljo 14. t. m. se odigra v Ptuj kvalifikacijska tekma med hazeno celjske »Edinosti« in »S. K. Ptuj«.

d Poroči se v nedeljo 14. t. m. v Šoštanj. g. F. Natek, trgovec iz Celja, z gdč. Danico Seničevo, hčerko ugledne trgovske obitelji Seničeve. Bilo srečno!

Plašče

Iz dobrega meltona v vseh barvah 268 Din, modernega meliranega sukna 320, 460, 530 Din, veloura 780 Din, ripsa 1350 Din, pliša 1150, 1420 Din, boe silve in črne 170 do 300 Din, kožice in ovratnike 42 do 300 Din, obleke iz modnega flanela 90 Din, barhenta 97 do 170 Din, kasha 430 Din, tkanine 330 Din, moderne volnene obleke, pižame, nogavice, rokavice, torbice in sploh vsa damsko konfekcijo v najboljši kvaliteti in najcenejše prodaja veletrgovina

R. Stermecki, Celje.

Oglejte si izložbe in ogromno zalogo. Nakup neprisljen.

d V hipni zmedenosti si je hotela vzeti življenje vdova po vojnem invalidu v Zavodni F. E. Izpila je čašo hipermangana, vsled česar se začela takoj bruhati. Domači so to še pravčasno opazili in so jo odpeljali z avtomobilom v javno bolnico, kjer so ji izpraznili želodec. Žena je sedaj izven vsake opasnosti.

d Nočno lekarniško službo v Celju ima od sobote, dne 13. t. m. do petka, dne 19. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

d Gasilno društvo v Celju. Tedenško službo ima od nedelje, dne 14. t. m. do sobote, dne 20. t. m. I. vod pod poveljstvom g. Emerika Berne.

d Iz celjske policijske kronike. — (Predržna tatica.) V četrtek, 11. t. m. se je sešla K. Lamut iz Maribora z Alojzijo Polanc, s katero ste stanovali svoj čas v skupnem stanovanju. Obe ste imeli isto pot v Celje, kjer ima Lamutova baje brata, ki je zaposlen v tovarni Westen. V Štoerah, kjer je imela razne opravke, je Polančeva izstopila. Tudi Lamutova je izstopila in rekla, da bi rada kaj jedla, da pa nima denarja. Polančeva jo je povabila v bližnjo gostilno in ji naročila jedila in pijače. Polančeva se je za kratek čas odstranila iz gostilne in pustila na mizi zeleno čepico in ročno torbico, v kateri je imela razne listine in 214 dinarjev gotovine. Lamutova je v odsotnosti Polančeve pograbila torbico in čepico in neznan-

kam izginila. Polančeva se je peljala s prihodnjim vlakom v Celje, kjer je celo zadevo ovadila. Lamutova je policiji znana in jo ta pridno zasleduje.

— Še jedna tatvina. Pred kakimi štirimi dnevi je beračil na Ljubljanski cesti v družbi treh moških neki nemško govoreči 27 do 28 let star možakar, ki je bil oblečen v ponošeno temnorjavo obleko, s svetlosivo športno čepico in pisano srajco, usnjatim pasom in suknjenimi čevlji. Postave je srednje velike, bledega, podolgastega obraza, po govorici soditi mora biti doma iz Gradca. Potikal se je okrog stanovanja kolarskega mojstra Josipa Stanjokota, kateremu je pozneje zmanjkalo iz dvorišča en par rižastih hlač. Vsa četvorica se je jako sumljivo obnašala.

d Okusne klobase. Pišejo nam iz Celja: Te dni sem idel blizu pošte mešarskega pomočnika, kako je v odprtem vozu vozil za klobase zrezano svinjsko meso. Pihljal je prijazen veterček, ki je gotovo nosil na to meso razne dišave z ulice in s streh. Dober tek! Na higijeno se namreč v Celju sploh malo da: o tem se lahko vsakdo vsak dan prepriča na našem trgu.

d Sokolske plesne vaje v Celju se pričnejo v nedeljo 14. t. m. Članstvo se opozarja, da pride točno ob 19. uri k vpisovanju, ker je pričetek vaj ob 20. uri. Učili se bodo vsi moderni plesi, ki pridejo v letošnji sezoni vpoštev. Po 1. novembru se novincev ne bo več sprejemalo.

d Himen. Poročila sta se dne 10. oktobra v Ljubljani g. Josip Kušer, veleposestnik v Vitanju in gdč. Mica Marincičeva, uradnica Zdravstvenega doma v Celju. Naše iskrene čestitke!

d Gospodinje — prepričajte se o izborni kvaliteti pražene kave — fino aromatičnih mešanice tvrde A. Fazarinc, Celje. Lastna, najmodernejše urejena pražarna.

d Vlom. V sredo ponoči je vlomila večja tolpa, pravijo, da je bilo pet ljudi, v trgovino Fr. Drogenika v Peklu pri Poljčanah in so odnesli veliko manufakturnega blaga. Ko so bili pregnani so pobegnili v smeri proti Slov. Bistrici, vendar pa s edomneva, da so bili Hrvatje.

d Iz Vranskega. Ob priliki zaključka krojnih tečajev na Vranskem se bo priredila v prostorih osnovne šole razstava risarskih izdelkov. Razstava bo nudila različne kroje za dame in gospode po najnovjši modi in bo odprta v nedeljo 14. t. m. Cenj. občinstvo z Vranskega in okolice se prosi, da si razstavo ogleda.

d Iz Orlevasi. Tukajšnje društvo kmetskih fantov in deklet »Zimzelen« priredi v nedeljo, dne 14. oktobra t. l. v dvorani gospe Brišnikove v Št. Rupertu trgatve grozdja. Na sporedu je poleg trgatve licitacija sedem kilogramov težkega ameriškega grozda, šaljiva pošta in druge zanimivosti. — Svirajo domači tamburaši. Začetek ob 6. uri zvečer. Vse prijatelje neprisljen zabave vljudno vabi odbor.

d Iz Vitanja. V nedeljo zvečer se je vstrelila z revolverjem 19-letna ločena delavčeva žena Helena Pristovšek. Zadnji čas je služila pri gostilničarju Horvatu v Zaleu.

d Cene za seno in slamo v Mariboru trdne. Seno 90—150, slama 50. Dovož slab.

d Mislijska podružnica SPD v Slovenjgradcu obvešča vse cenjene turiste in izletnike, da bo njen dom na Urški gori dne 20. in 21. oktobra ob vsakem vremenu odprt in oskrbovan.

d Vladoje podpore. Vas Gornje Jezero pri Cerknici je letos poleti pogorela do tal. Ljudje so brez strehe, obleke, hrane in krme za živino. »Slovenec« je takrat priobčil brzojavko iz

Beograda, da je vlada dovolila za te pogorele dva milijona dinarjev podpore. Jesen je tu, dež in mraz tudi — a te podpore ni od nikoder. Vkljub vsegamogočnemu vplivu g. dr. Korrošca...

d Zahvala. Namesto venca na grob umrlega g. dr. Kunsta je daroval g. Avgust Veble, tajnik srezkega gremija trgovcev v Celju Podpornemu društvu za revno otroke v Gaberju znesek po 50 Din, za katero darilo se v imenu revne dece zahvaljuje odbor.

d Železniška nesreča v Vlakovcu. Včeraj na vse zgodaj je zavozil osebni vlak na postaji Vlakovec (ozkotirna železnica, blizu Valjeva) v mešani vlak, kateremu je razbil lokomotivo in osem vagonov. Jeden sprevodnik je bil ubit, štiri osebe težko ranjene, 6 pa lahko.

d Senzacionalen umor na Bledu. Pod goro Babjim zobom pri Bledu so te dni slučajno našli zoglenele ostanke ženskega trupla. Preiskava je na podlagi ostankov obleke dognala, da gre za 21-letno kuharico Anico Vršnikovo, katero je domnevno njen ljubček 24-letni tesarski pomočnik Janez Kokalj zvalil 19. avg. letošnjega leta v gozd, jo tam ubil in truplo sežgal. Za Kokaljem je izdana tiralica. Ta umor je eden od najbolj zverinskih, kar se jih je zgodilo zadnji čas v Sloveniji.

d Umor v Žetalah. V nedeljo 7. t. m. zvečer je bil izvršen umor v Krhčju. Šele pred par leti priženjenega 25-letnega gospodarja Vincenca Horvata so našli umorjenega na postelji. Umorila sta ga tašča in svak.

d Trgatev v Halozah je že pričela. Kakovost, mošta pa ne zadovoljuje, ker dosega komaj 15—16 stopinj. Eventuelni lepi dnevi bodo kakovost pri onih, ki bodo čakali, nekoliko zboljšali.

d Krajevno sadno razstavo priredi v Dolu pri Hrastniku tamošnja agilna sadjarska in vrtnarska podružnica.

d Falso električno omrežje se razširi že letošnjo jesen tudi do Varaždina. S tem je najbrže falka družba zaključila zaenkrat svoje investicije v daljnovodih. Ozemlje, ki ga preskrbuje Fala z električnim tokom, je sedaj dosti veliko: Na eni strani dolgi pas Fala—Maribor—Slov. Bistrica—(Konjice in okolica še niso priključene) — Celje—Laško—(Zidani most) —Trbovlje; na drugi strani teče veliki vod iz Maribora preko Ptuja v Ormož, Ljutomer in Mursko Soboto. Iz Ormoža vodi odcepek preko gornjega varaždinskega polja (Ladanje) v Varaždin. To so sedaj glavne žile arterije. S tem pa še elektrifikacijska akcija za naše gospodarske kroge ni končana. Delo občin, zadrug, znabiti tudi oblasti in okrajnih zastopov bi moralo iti sedaj na zgostenje omrežja. Veliko je še krajev, ki so brez elektrike samo radi tega, ker ni v njih primerne inicijative. Tja bode treba primerno inicijativo prinesiti od zunaj! Če občine same in zadruge ne zmorejo organizacijskih stroškov, naj bi pomagala zlasti oblast, ki je to tudi dolžna storiti, ker je obdačila tok brez vsake protidajlatve!

d Opozorilo. Te dni bili so dotiskani namizni kakor tudi podložni koledarji, katere izdaje Zaklada Hrvatskog Naroda za oskrbo in odgoj siročadi hrvatskih mučenika blagp. Stjepana i Pavla Radića ter dr. Djura Basarićka. Obe vrsti koledarja ste zelo okusno izdelani tako da istih zunanost lahko služijo kot okras na mizah v sobah, pisarnah itd. Naročila na veliko za celo Slovenijo se naj naslovijo na: Poštni predal 249 Ljubljana kakor tudi se naj na isti naslov javijo

7 Dnih

s počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnost.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

trgovine iz mest in večjih trgov, katere želijo prevzeti prodajo. 921. d Samo predsodek je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočeri rodinah uživajo Žiko brez primesi zrna te kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »Žika«, ki je zakonito zavarovano.

Vidovdanska ustava.

Poljudno-poučna razprava.
(Sestavil dr. Ervin Mejak.)
(Dalje.)

III. Narodna skupščina.

Narodna skupščina je kolegij, je zbor onih oseb, imenovanih poslanci, ki jih izvoli narod. Narod v državno-pravnem smislu so volilci, ta narod se naj štrinja kolikor mogoče s pojmom prebivalstva, to se pravi, dana naj bo kar najširša in najsplošnejša volilna pravica.

Razpravljajmo najprej o sklicevanju, otvarjanju, zaključevanju in razpuščanju narodne skupščine.

Ko so volitve končane, še ni narodne skupščine. Ta se mora šele sklicati in konstituirati. Kakor kralj pozivlja volilce k volitvam, tako skliče tudi poslanec, da se konstituirajo v narodno skupščino. Kralj ima dolžnost, da narodno skupščino skliče. Če bi kralj ne sklical skupščine, se ta ne bi smela sama sestati, pomenilo bi pa to od strani kralja kršitev ustave, za katero so ministri odgovorni. V slučaju razpusta se mora sklicati nova skupščina najpozneje v štirih mesecih. Sestane se v prestolnem mestu Beogradu, ob vojnem času pa mora biti sklicana v kraj začasne prestolnice. Prestolnica je oni kraj, kjer se nahajata kralj in centralna državna uprava.

Kralj otvarja in zaključuje zasedanje. Zaključuje se tedaj, ko je skupščina delo končala. Pri presoji vprašanja, da-li je delo končala, ni kralj popolnoma svoboden, zaključiti se namreč zasedanje ne more preje, dokler ni rešen redni letni proračun ali budžet. Čas od otvoritve do zaključenja narodne skupščine imenujemo *zasedanje*. Ob zaključitvi mora kralj označiti vedno dan novega zasedanja. V vojnem času je skupščina stalno zbrana in v tem slučaju tudi sama odloča, ali ostane zbrana ali se razide. Zaključevanje skupščine in odgoditev sej narodne skupščine je nekaj različnega. Ob zaključevanju je končano delo, določeno za dotično dobo, pri odgoditvi se pa samo prekine za gotov čas določeno delo in se po sklicanju zopetnih sej nadaljuje tam, kjer se je prejšnje končalo. Kralj nima pravice odgoditi seje skupščine, to stori lahko le narodna skupščina sama, pač pa lahko kralj zopet skliče narodno skupščino, ki je odgodila svoje seje. Ločiti se mora dalje *redno in izredno zasedanje* narodne skupščine. Redno zasedanje je obligatorno zasedanje, ki se prične vsako leto 20. oktobra, izredno zasedanje pa se prepušča kraljevemu predvarku. Dobo ene skupščine od njih volitev do drugih se označi kot *legislturna perijoda ali skupščinska doba*.

Kino.

Mestni kino. V petek 12., sobota 13. in nedeljo 14. oktobra največji film cele sezone: »Svobodna ljubezen« po znameniti drami Arturja Schnitzlerja v 7 dej. V glavni vlogi najboljša nemška igralka Evelin Holt in Bruno Kastner. Film, s katerim se da primerjati edino le Tolstojevo »Vstajenje«. Greh bi bil za vsakega, ki bi ta film zamudil. Predprodaja vstopnic v trafiki Kovač. V ponedeljek in torek najnovejši Tom Mix-film »Junak vseh časov«. — Prednaznanilo: »Žena, ki ne more reči ne« in »Pomlad ljubezni«.

Normalno znaša ta doba 4 leta, lahko je tudi krajša, če se prej razpusti, kar se je pri nas doslej vedno zgodilo. Kralj lahko razpusti narodno skupščino, kadar hoče, seveda pod odgovornostjo ministrskega sveta.

Da se skupščina konstituira je potrebno: 1. Da je navzočih ena tretjina poslancev, 2. da se ugotovi, da so te navzoče osebe faktično poslanci in da se poslanci s prisego zavežejo izvrševati poslanstvo ter 3. da se izvolijo skupščinski organi ali skupščinski biro.

Ugotovitev, overovljenje ali verifikacija mandatov — kot se to navadno reče — in priseganje poslancev se vrši le enkrat v vsaki legislaturni perijodi, dočim se sestajanje poslancev in izvolitev skupščinskih organov mora vršiti pri vsakem novem zasedanju.

Ko se je skupščina konstituirala, še ne more pričeti svoje stvarno delovanje, treba je še njene formalne otvoritve po kralju s prestolnim govorom ali preko ministrskega sveta s poslanico ali ukazom. Po tem slovesnem aktu se šele prične delo, toda polnodeljavno more sklepati narodna skupščina, če je prisotnih vsaj ena tretjina vseh poslancev, ta tretjina je takozvani *quorum*. Na prvem sestanku skupščine se izvoli le *časno predsedništvo*. Sestanek otvori najstarejši poslanec, nato pa se izbere začasnega predsednika in štiri tajnike. Sedaj v tem štadiju pregleduje narodna skupščina sama stem začasnim predsedništvom pooblastila za poslanca izvoljenih oseb in odloči končno, da-li so bile pravilno izdane in da-li so podani vsi pogoji za poslanstvo. Če se ugotovi, da je kdo nepravilno izbran za poslanca, se pokliče v skupščino v smislu volilnega reda njegov namestnik iz dotične kandidatne liste ali če ta tudi ne more biti poslanec ali če je umrl, se pozove onega sreskega kandidata, ki je dobil največ glasov. To postopanje v narodni skupščini mora biti končano v 5 dneh. Glavno delo izvrši v tem oziru že preje tkzv. 21-članski verifikacijski odbor, ki preštudira ves volilni material in poda poročilo v skupščini. Naša narodna skupščina je torej v tem primeru neko sodišče. V nekaterih drugih državah imajo za verifikacijo mandatov posebno volilno sodišče, kar je gotovo bolj pravilno. Kajti tako kot je to pri nas urejeno, so prizadeti nad samim seboj sodniki.

Ko so tako poslanske legitimacije overovljene ali verificirane, polože vsi poslanci prisego, da bodo verno čuvali ustavo. Za tem sledi izvolitev *definitivnega predsedništva*, t. j. organov narodne skupščine in sicer enega predsednika, dveh podpredsednikov in štirih tajnikov. Predsedništvo skupščine je po svojih funkcijah najvažnejši funkcionar v državi, važnejši kot minister, saj je to predsedništvo vrhovni organ parlamenta, ki je vendar suveren. Kakor pri vseh višjih organih ni nobene sankcije za njihovo delovanje (n. pr. kralj), tako je tudi od *morale* skupščinskega predsednika vse odvisno. Garancije za objektivno delovanje so podane le v moralni kvaliteti teh organov.

Ko je narodna skupščina konstituirana, sledi šele otvoritev po kralju, kot že omenjeno. Kralj takrat konstatira, da je skupščina konstituirana in da sme pričeti svoje delovanje. Ko prestolni govor kralj prečita, izjavlja vlada svoj politični ali delovni program za zasedanje.

Spregovoriti je treba na tem mestu tudi o pravicah in dolžnostih narodnih poslancev.

Čl. 74 ustave pravi, da vsak narodni poslanec zastopa ves narod, ne pa samo onih, ki so ga izvolili. Volilci ne

Melirane bombažaste nogavice

po Din 10'—, 15'—, 18'—, 25'—.

Angleške nogavice

po Din 27'—, 30'—, 32'—, najboljša kvaliteta Din 47'—.

Volnene nogavice

po Din 42'50, 45'—, 50'—, 60'—, 67'—, 70'—, 85'—, 98'—, velika izbira v barvah.

10 različnih kvalitet

trikotnih hlač

črne od Din 50'—, 60'—, 65'—, 75'— in naprej, v barvah od Din 70'— naprej, milanese od Din 95'— naprej, svilene hlače od Din 95'— naprej.

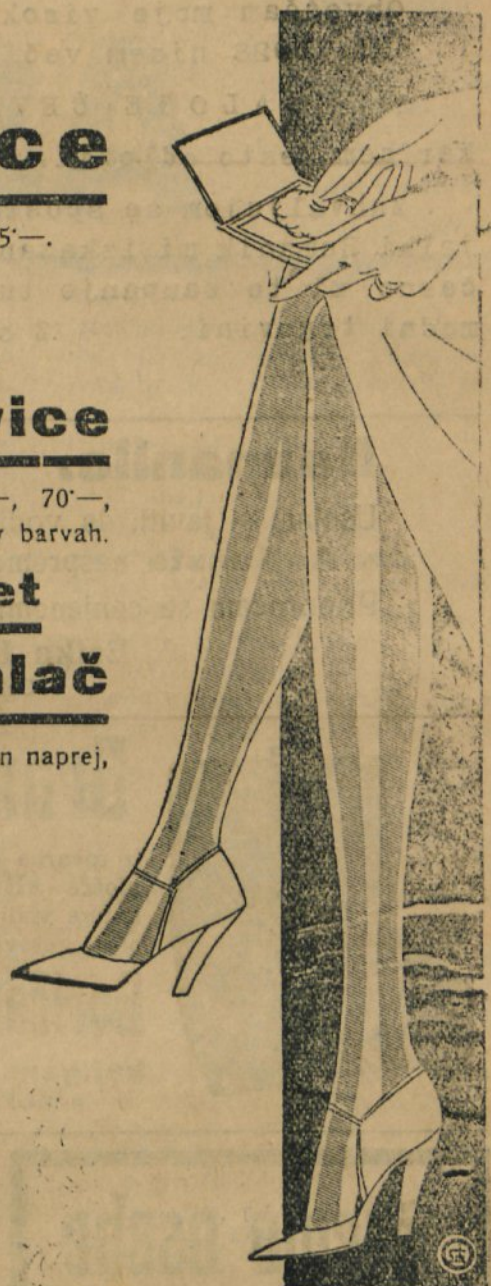
NOVOST!

Svilene podložene hlače

tople trikot hlače, dobra kvaliteta Din 55'—,

najboljša kvaliteta Din 140'—

L. Putan, Celje.

smejo dajati in narodni poslanci ne smejo sprejemati zapovednih in obveznih navodil.

Med poslanci in volilci ni *pravnega* razmerja. Poslanec zastopa kot rečeno ves narod, vendar je to le fraza, le *politična ideja*, da mora služiti poslanec javnim interesom. Da poslanec ne sme sprejemati, niti volilec dati poslancem navodil, ta prepoved je pač brez sankcije. Če se stori kaj kljub temu, ostane poslanec mandat vendar le veljaven; saj poslanec je že radi bodočih volitev vezan na volilce.

Važna pravica poslancev pa obstoji kot v vseh parlamentarnih državah tudi pri nas, to je *neodgovornost* poslancev po čl. 87 ustave. Nikdo namreč ne sme nikoli klicati poslanca na odgovor zaradi glasu, ki ga je oddal kot član narodne skupščine. Za vse

V bivši Praunseisovi hiši v Št. Jurju ob južni žel., se takoj poceni odda v najem

stanovanje

obstoječe iz ene velike lepe svetle sobe in kuhinje z novim štedilnikom. Interesenti se naj javijo pri g. Francu Mastnaku, trgovcu v Št. Jurju ob j. ž.

In tudi lovec se greje s Zephirom, ker ve kaj mu prija, zato pozna to reč in kupi samo dobro peč.

Izdeluje Zephir-tovarna peči, Subotica. Brezplačen opis na zahtevo.

izjave in vse postopanje pri izvrševanju mandata, bodisi v sejah narodne skupščine, bodisi v odborih ali v posebni dolžnosti po naročilu skupščine, so poslanci odgovorni *samo narodni skupščini* po določilih poslovnikova. (Dalje prih.)

Leçons de francais
English lessons
Lezioni d's Taliano

Cozzi, Glavni trg 17. 2-2

M. Joštov paromlin
Medlog — Celje

Prodajalna Gosposka ul. 27
Na debelo! Na drobno!

Velika narodna trgovina
26-22

KAROL VANIČ

Prešernova ulica št. 15

Zaloga sukna, modnega volnenega blaga. — Sezonske novosti po najnižji ceni.

Lastnikom avtomobilov

in vsem cenjenim strankam vljudno naznanjam, da izdelujem luksuzne avtokaroserije vseh vrst ter jih tudi popravljam. Izdelujem tudi tovarne vozove in kočije vseh vrst ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Za naročila se toplo priporočam
Jože Stajnko, izdelovatelj avtokaroserij
CELJE, Ljubljanska c. 19, (v hiši g. Gregl, kovač).
Postrežba točna. Cene solidne

Jesenske obleke

in komplet, pušerje, veste, leंबरčke po najnovejših vzorcih in konkurenčnih cenah nudi na drobno in debelo

tovarna pletenin **MICA KRIZANIČ, Celje,**

22 Polule 4. 35
Prevzema tudi podpletanje nogavlo.

Obveščam moje visoko čislane stranke, da od 1. okt. 1928 nisem več vodja tukajšnje filijalke ZALOGE ČEVLJEV HUMANIK ker sem mesto odložil.

Zahvaljujem se spoštovanim strankam za v filijalki Humanik mi izkazano zaupanje in prosim istočasno mi to zaupanje tudi dalje ohraniti v moji modni trgovini. Z odličnim spoštovanjem

FR. KRICK, CELJE.

Naznanilo.

Usojam si javiti, da vodim **zobni atelje** umrlega **dr. A. Kunsta** nespremenjeno naprej.

Priporočam se cenjenemu občinstvu.

Erika Kunstova, zobni atelje
Celje, Kralja Petra cesta 26.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče «His Master's Voice» in «Columbia» katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in pisalnimi predmeti.

Iščemo osebe po vseh mestih

kot **veditelje podružnic.** Posebna izobrazba, skladišče ali prometni kapital nepotreben. — Mesečni dohodek ca. 150—200 dolarjev.

Vprašanja na:

„The Novelty Company“
v **Valkenburgu** (Limburg),
Nizozemska.

Mebilirana soba

z eno ali dvema posteljama, elektr. lučjo in separatnim vhodom, se odda v najem s 1. novembrom v vili »Parkhof« v Celju.

Proda se

pisalna miza, stenska ura in par stolov. Naslov v upravi.

Velika domača zavarovalna družba potrebuje za svoje glavno zastopstvo v Celju mladega, spretnega

potovalnega uradnika

za akvizicijo življenjskih zavarovanj. Reflektanti s čednim nastopom in dobrimi trgovskimi zvezami, naj pošljejo oferte na upravo lista pod šifro »Stalna služba«. 1-3

Brivnica „ZORA“

Celje, Prešernova ul. 8

brez podružnice. Dobra in čista postrežba. Za dijake striženje po nižjih cenah. Se priporoča M. Bukovčan.

Glasovir

zelo dobro ohranjen, se prodaja. Naslov v upravi lista.

SODE

vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih cenah Fran Repič, sodarsko podjetje, Ljubljana, Trnovo. Pomočnike sprejme v stalno delo. 8-15s

Razširjajte „Novo Dobo“!

Premog

iz vseh rudnikov in najboljše vrste dobavlja in dostavlja najcenejše

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Elektrotvrdba

Karol Florjančič
Celje, Cankarjeva ul. 2

izvršuje inštalacije za električno luč in pogon, popravlja motorje in aparate, postavlja antene, polni akumulatorje za radio.

Sirokovna dobra postrežba. Nizke cene.

Lovske puške

v najboljši izdelavi, srebrno, lovske potreščine

rakete, rimske luči, topiče, bengal. ogenj, žabice itd. priporoča

Albert Rutar
Celje,
Slomškov trg št. 4
(pri farni cerkvi).

Veselje je

PISALNI STROJ

pri

Ivanu Legatu
reparirati.

POCENI IN BREZHIBNO!

Maribor, Vetrinjska ul. 30. Tel. 434.

Za jesensko in zimsko sezono

priporočam svojo veliko zalogo vseh vrst

kožuhovin.

V zalogi kožuhovinski plašči od Din 3.800.— (lastni izdelki).

MARTIN OREHOVC, krznarski mojster,
15-6s
CELJE, GOSPOSKA ULICA 14.

Že za **350.-** kupite fine
Din **150.-** štofaste moške obleke
in za **150.-** lepe deške obleke
Din

v manufaktorni in konfekcijski trgovini

Ivan Mastnak

15 CELJE, Kralja Petra cesta št. 15

Velika izbira USNJATIH SUKENJ.

Naznanilo preselitve.

Cenjenim strankam in občinstvu v ljudo naznanjam, da sem se preselila s svojo trgovino iz

Kralja Petra ceste št. 33

v
MIKLOŠIČEVO ULICO št. 2, nasproti gostilne „JELEN“
MARIJA BOROVIĆ, CELJE, Miklošičeva ulica št. 2
TRGOVINA ŠIVALNIH STROJEV IN KOLES.

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omeje. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po **6 1/2 %**

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Iamstvo za vloge uad **2.000.000 Din.**

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj pravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste veliko!

Pisarna v Celju Prešernova ulica 6.